





بیماریهای مادر و شیر خوار در مصرف شیر مادر

دکتر عبدالکریم حامدی
استاد و فوق تخصص عفونی اطفال
بیمارستان امام رضا(ع)
عضو کمیته ترویج تغذیه شیر مادر استان



مقدمه

۱۵. ماده مغذی در شیر مادر وجود دارد
عوامل مصونیتی از طریق جفت و شیر مادر
حداقل ۴ ماه شیر خوار را محافظت میکند
ابتلا به بیماریهای عفونی در شیر خوار
محروم از شیر مادر بیشتر است

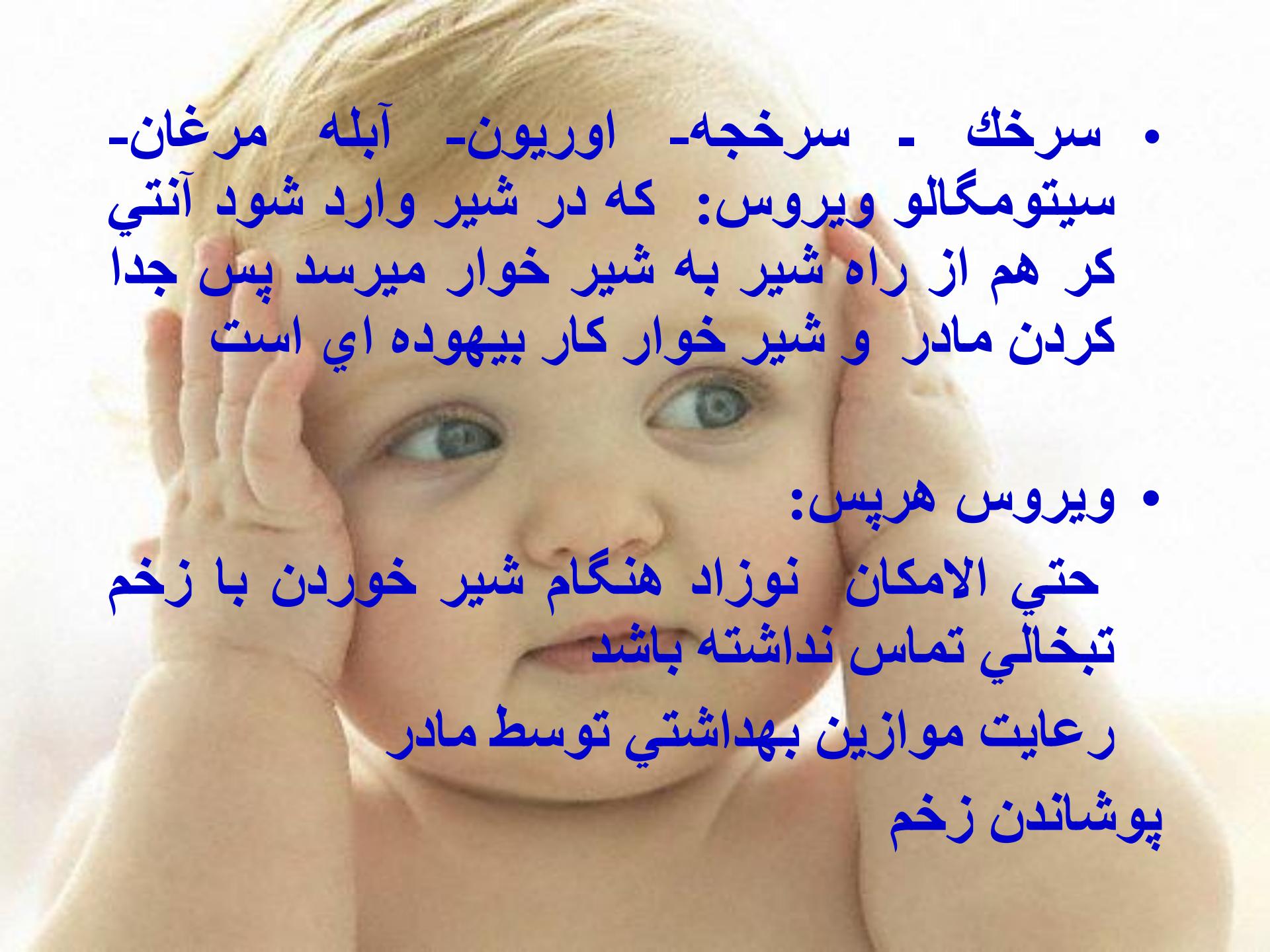
بیماریهای مادر و شیر دهی

- پسیکوز یا افسردگی : تحت مراقبت اطرافیان
- بعد از زایمان : تمایل مادر
- شیر دهی قبل از مصرف دارو : شیر دهی ادامه یابد
- ماستیت : شیر دهی از سینه سالم
- آبسه پستانی : شیر سینه ناسالم دوشیده شود

-
- ادامه
- عفونت ادراری
- توبرکولوز
- بعد از زایمان شایع است و باید درمان شود
 - اگر مادر تحت درمان است شیر دهی ادامه یابد
 - اگر مادر عفونت حاد دارد و مبکروب دفع میکند سریعاً درمان شده و پس از دو هفته از درمان میتوان نوزاد را به مادر سپرد و به نوزاد هم واکسن و هم ایزونیازید داده می شود

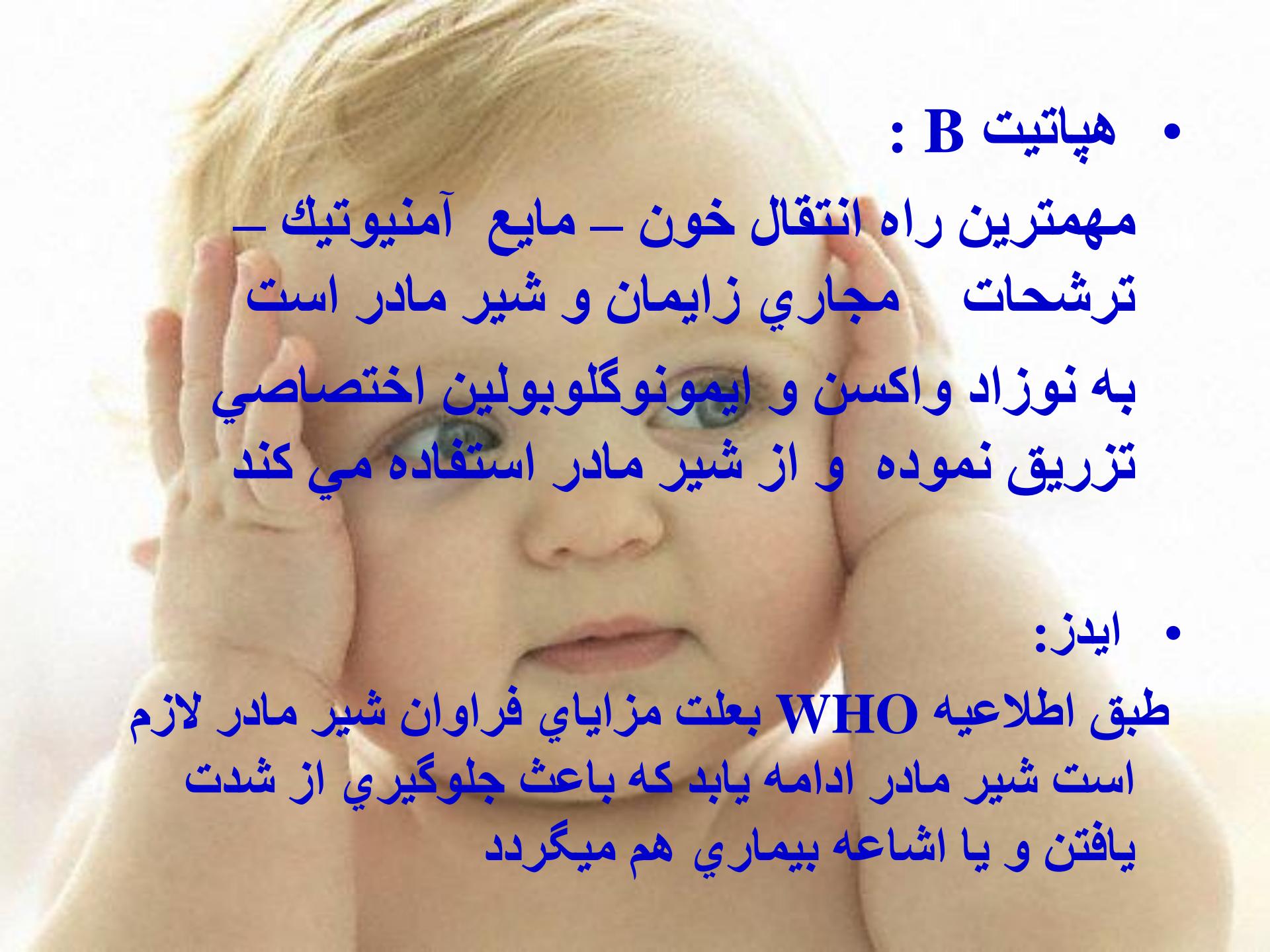


بیماریهای ویروسی در مادر شیر ده



• سرخاک - سرخجه- اوریون- آبله مرغان-
سیتومگالو ویروس: که در شیر وارد شود آنتی
کر هم از راه شیر به شیر خوار میرسد پس جدا
کردن مادر و شیر خوار کار بیهوده ای است

• ویروس هرپس:
حتی الامکان نوزاد هنگام شیر خوردن با زخم
تبخالی تماس نداشته باشد
رعایت موازین بهداشتی توسط مادر
پوشاندن زخم



• هپاتیت B :

مهمترین راه انتقال خون - مایع آمنیوتیک -
 ترشحات مجاری زایمان و شیر مادر است
 به نوزاد واکسن و ایمونوگلوبولین اختصاصی
 تزریق نموده و از شیر مادر استفاده می کند

• ایدز:

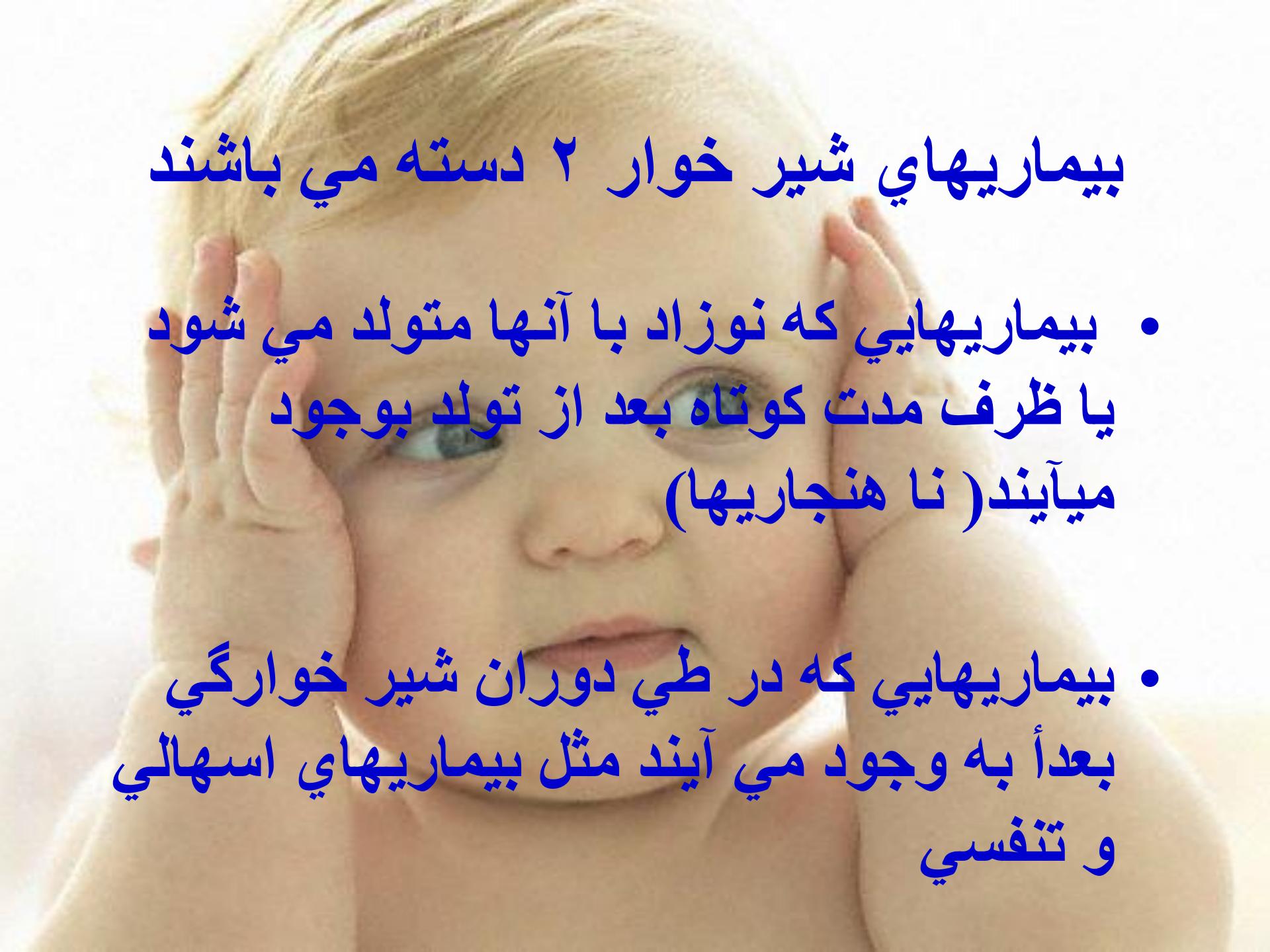
طبق اطلاعیه WHO بعلت مزایایی فراوان شیر مادر لازم
 است شیر مادر ادامه یابد که باعث جلوگیری از شدت
 یافتن و یا اشاعه بیماری هم میگردد

HTLV1

- شیر دهی باید ادامه یابد مگر در موارد خاص:
- ۱- وقتی مادر در منطقه آندمیک زندگی می کند و خود تمایل ندارد.
- ۲- وقتی نوع فلنجی بیماری در خانواده وجود دارد
- ۳- وقتی مادر های ریسک باشد(معتاد)

بیماریهای شیر خوار و شیر دهی مادر

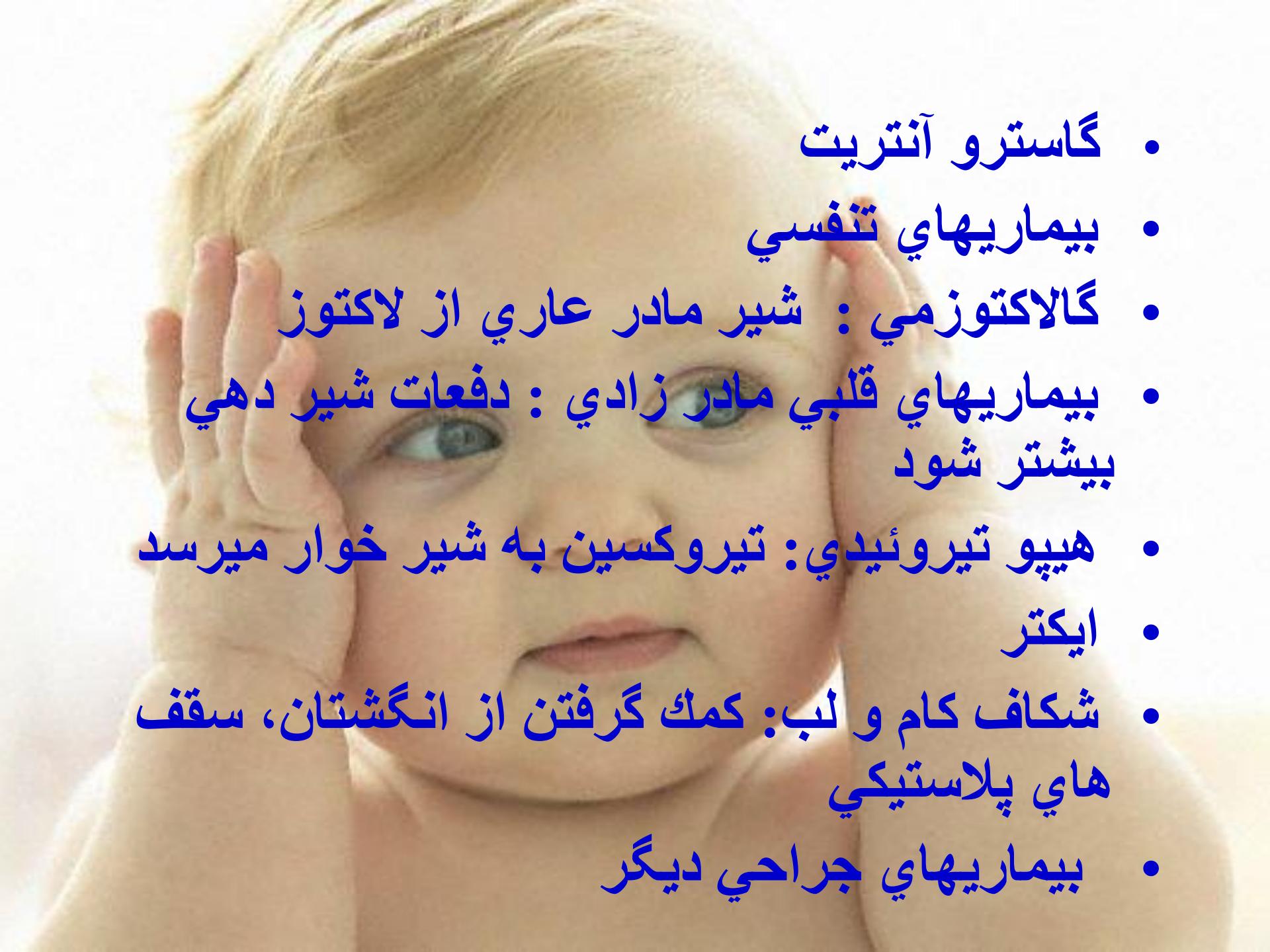
شیر خوار بیمار بی اشتتها
و بی قرار است و تغیه با
شیر مادر باعث آرامش او
و مانع سوء تغذیه می شود



بیماریهای شیر خوار ۲ دسته می باشند

• بیماریهایی که نوزاد با آنها متولد می شود
با ظرف مدت کوتاه بعد از تولد بوجود
میآیند (نا هنجاریها)

• بیماریهایی که در طی دوران شیر خوارگی
بعداً به وجود می آیند مثل بیماریهای اسهالی
و تنفسی

- 
- گاسترو آنتریت
 - بیماریهای تنفسی
 - گالاکتوزmi : شیر مادر عاری از لاکتوز
 - بیماریهای قلبی مادر زادی : دفعات شیر دهی پیشتر شود
 - هیپو تیروئیدی: تیروکسین به شیر خوار میرسد ایکتر
 - شکاف کام و لب: کمک گرفتن از انگشتان، سقف های پلاستیکی
 - بیماریهای جراحی دیگر

ضرورت مصرف شیر مادر

- بیماری مادر : هیچ بیماری وجود ندارد که مانع شیر دهنده شود مگر اینکه مادر خود نتواند شیر دهد.
- بیماری شیر خوار: مصرف شیر مادر در شیر خوار باعث بهبودی زودتر او هم خواهد شد

A scenic view of a waterfall cascading down a rocky slope, surrounded by lush green vegetation and colorful wildflowers.

Thanks for your attention

دارو و شیردهی

- مقدمه: داستان تلخ و شیرین زندگی
- اهمیت: دخالت افراد آگاه و نا آگاه
- شیر مادر بهترین: دارو
- غذا
- واکسن
- ORS

ترکیب شیر و مکانیسم ترشح دارو در آن

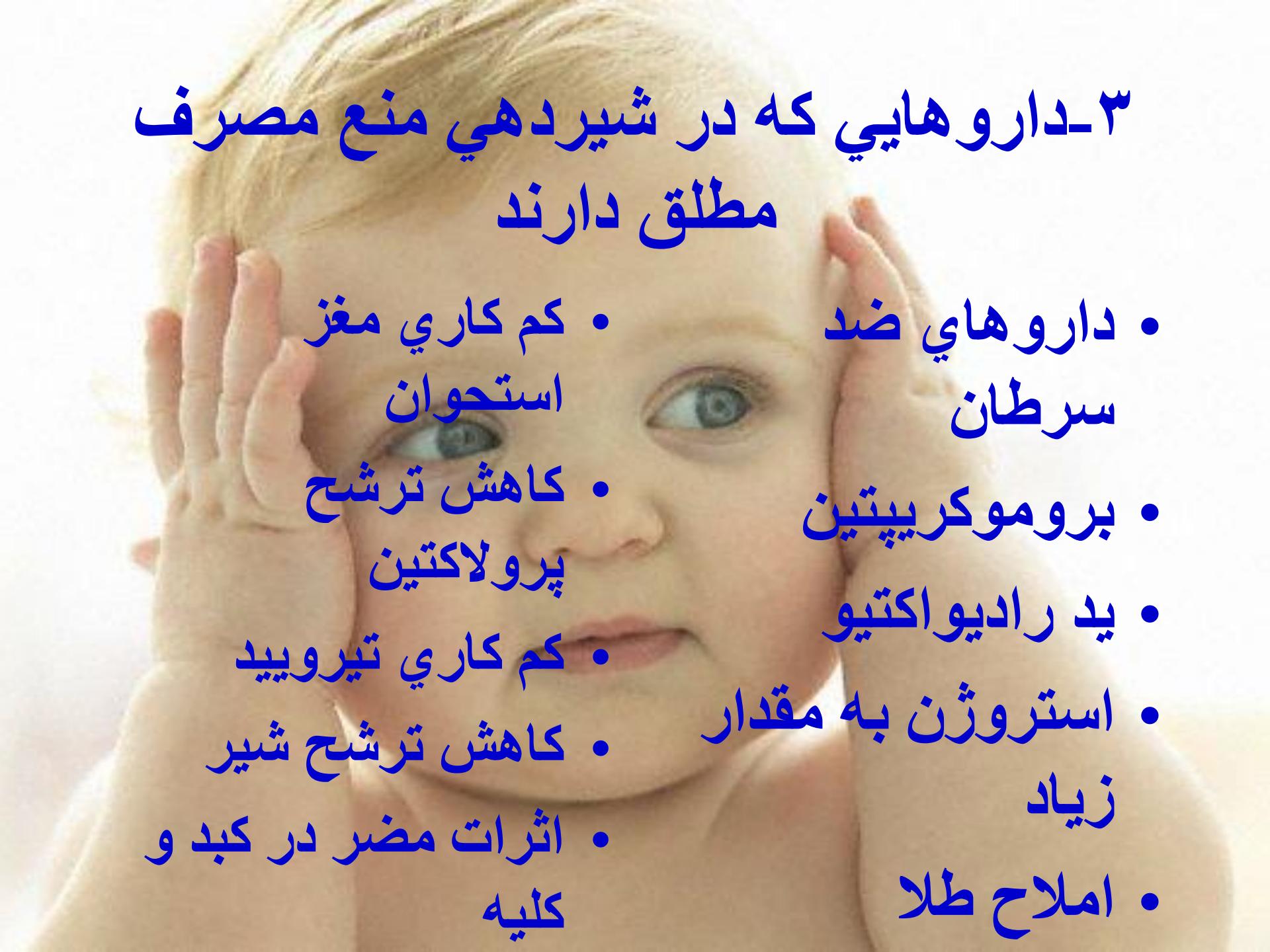
- 
- اتصال به پروتئین شیر
 - اتصال به سطح گلbul شیر
 - انتقال از پلاسما و بافت‌های مادر به داخل شیر
 - میزان ترشح ۱-۲%
 - پروتئین
 - چربی
 - کربوهیدرات
 - آب
 - املاح

فاکتورهای مؤثر در انتقال دارو در شیر مادر

- نتیجه: موادی که محلول در چربی, دارای مولکول کوچکتر, درجه یونیزیشن کمتر, دارای قدرت اتصال کم به پروتئین پلاسما باشند
- بیشتر در شیر مادر وارد میگردد.
- نحوه تحویز
- میزان جذب
- نیمه عمر دارو
- دوز دارو
- فاصله مصرف دارو با تغذیه
- اندازه مولکولی
- درجه یونیزیشن
- حلالیت
- میزان باند با پروتئین پلاسما

انواع داروها در مادر شیر ده

- 
- ۱- داروهایی که هیچ منع مصرفی ندارند مثل آغلب آنتی بیوتیکها و مسکنها
 - ۲- داروهایی که منع مصرف ندارند ولی باید با احتیاط بیشتر استفاده شوند و در صورت جایگزین داشتن از آنها استفاده شود مثلاً مصرف تتراسیکلین و یامتی مازول
 - ضرورت مصرف باید کاملاً منطقی باشد حتی امکان بعد از شیرخوردن شیرخوار دارو مصرف شود یا آخر شب حتی امکان نوع خوراکی دارو باشد



۳- داروهایی که در شیردهی منع مصرف مطلق دارند

- داروهای ضد سرطان
- برومونکریپتین
- بد رادیواکتیو
- استروژن به مقدار زیاد
- املاح طلا
- کلیه اثرات مضر در کبد و کاهش ترشح پرولاکتین
- کم کاری مغز استحوان



www.rayig.8m.com

ANNE GEDDES

کمبود شیر و اختلال رشد

- علایم کمبود شیر:
- عدم افزایش وزن مطلوب(حداقل ۵۰۰ گرم در ماه)
- ادرار کم(کمتر از ۶ بار در ۲۴ ساعت)
- عدم شادابی و سلامت ظاهری شیرخوار

اختلال رشد:

- علایم:
- وزن تولد کمتر از ۲۵۰۰ گرم
- از تولد تا ۶ ماهگی: افزایش وزن کمتر از ۵۰۰ گرم در ماه
- ۶ تا ۱۲ ماهگی: عدم افزایش وزن طی ۲ ماه متوالی
- ۱۲ تا ۶۰ ماهگی: عدم افزایش وزن طی سه ماه متوالی
- هر نوع کاهش وزن شدید و منحنی رشد نزولی
- وزن کودک ۲ کیلوگرم یا بیشتر زیر صدک سوم

رفع کمبود شیر و اختلال رشد

- 
- ۱- ایجاد اعتماد بنفس در مادر: از همان لحظات اولیه تولد یا حتی قبل از زایمان (مشکلات پستانی)
 - ۲- حمایت پدر و اطرافیان دیگر
 - ۳- توجه به عوامل عاطفی و روانی و تغذیه مادر
 - ۴- عمل مکیدن مکرر بوسیله نوزاد
 - ۵- توجه به مشکلات نوزاد(بیماری-شکاف لب و کام)
 - ۶- توجه به مشکلات مادر(بیماری- پستان)
 - ۷- توجه به رشد نوزاد(پایش رشد)

۳ مرحله مهم ارتباط شیردهی و رشد

- تأکید و تشویق خوب مادر
- آگاهی و آموزش مادر
- پیشنهاد و نظر خوب مادر